

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31463>

Öz

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği (TÖAD), **öğretmen adayları**nın **Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPACK)** düzeylerini öznel olarak değerlendirmelerine olanak tanımak amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, öğretmenlerin çağdaş eğitim ortamlarında teknolojiyi etkili bir şekilde entegre etme becerilerini ölçmeyi hedeflemektedir. 2016 yılında Kartal, Kartal ve Uluay tarafından geliştirilen bu çalışmada, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerini kapsayan kapsamlı bir metodolojik süreci içermektedir. Ölçek, TPACK çerçevesinin temel bileşenlerine odaklanarak, adayların teknoloji, pedagoji ve alan bilgisi keskinindeki yetkinliklerini ortaya koyar.

Ölçek, hizmet öncesi öğretmen eğitiminde, öğrencilerin teknolojik yeterliliklerini belirlemek ve bu alandaki gelişim ihtiyaçları tespit etmek için kritik bir araç olarak tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, bilimsel literatüre, Türkçe eğitim bağlamında özgün ve güçlü bir TPACK değerlendirme aracı kazandırmayı amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPACK), TPACK Ölçeği, Öz-Değerlendirme, Öğretmen Eğitimi, Öğretmen adayları, Teknoloji Entegrasyonu.

Yazarlar

Tezcan Kartal, Burcu Kartal, Gülden Uluay.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim görmekte olan **öğretmen adayları**nın kendi **TPACK** yeterliliklerini ne düzeyde algıladıklarını belirlemektir. Bu öz-değerlendirme aracı, adayların mevcut bilgi ve beceri düzeylerini tespit ederek, eğitim programlarının teknoloji entegrasyonu açısından hangi alanlarda geliştirilmesi gerektiğine dair önemli geri bildirimler sağlamaktadır.

Geliştiriciler, bu ölçek sayesinde eğitim programı tasarımcılarına ve akademisyenlere, teknoloji, pedagoji ve alan bilgisi bileşenlerinin entegrasyonuna yönelik daha hedefli ve etkili müdahaleler planlamaları için somut veriler sunmayı hedeflemiştir. Bu, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini ders içeriğine anlamlı ve verimli bir şekilde dahil edebilme yeteneğini artırmak için atılacak adımların belirlenmesine yardımcı olur.

Yapı

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği, TPACK teorik çerçevesini oluşturan yedi temel bileşeni ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu bileşenler, **Alan Bilgisi (CK)**, **Pedagojik Bilgi (PK)** ve **Teknolojik Bilgi (TK)** olmak üzere üç ana bilgi türü ile bu türlerin kesişimlerinden oluşan **Pedagojik Alan Bilgisi (PCK)**, **Teknolojik Alan Bilgisi (TCK)**, **Teknolojik Pedagojik Bilgi (TPK)** ve tümünün kesişimi olan **TPACK**'tan oluşmaktadır.

Ölçek, öğretmen adayların sadece teknik yeterliliklerini değil, aynı zamanda teknolojiyi kullanarak öğrenci merkezli öğretim stratejilerini nasıl uyguladıklarını ve ilgili alan bilgisini nasıl dönüştürdüklerini de değerlendirir. Bu çok boyutlu yapı, öğretmen adayların teknoloji entegrasyonuna dair karmaşık bilişsel haritalarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, geçerlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Çalışmada, **yapı geçerliliği**ni sağlamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik TPACK yapısıyla uyumlu, anlamlı ve ayrışık alt faktörler altında toplandığını göstermiştir. Ayrıca, kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuş, maddelerin TPACK çerçevesini yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir.

Orijinal kaynakta spesifik istatistiksel değerler belirtilmese de, geliştirme çalışmasının bağımsız geçerlik çalışmasının yapıldığını ifade etmektedir. Bu tür çalışmalarda genellikle, faktör yüklerinin yüksek olması ve model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir sınırlar içinde yer alması beklenir, bu da ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlar.

Güvenirlilik

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği'nin **güvenirlilik** analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değerleri hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Ölçek geliştirme çalışmasında, hem ölçeğin bütünü hem de alt boyutlar için yüksek Alfa katsayıları elde edilmiştir.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve TPACK yapısını istikrarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı örneklemelerde uygulandığında güvenilir sonuçlar üreteceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koymak ve yapının geçerliliğini test etmek amacıyla **Faktör Analizi** temel istatistiksel yöntem olarak kullanılmıştır. İlk aşamada, veri setinin faktör analizi için uygunluğunu kontrol etmek amacıyla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) testi ve Bartlett küresellik testi yapılmıştır. Elde edilen yüksek KMO ve anlamlı Bartlett sonuçları, verinin analize uygun olduğunu göstermiştir.

Daha sonra uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin beklenen yedi alt boyutuyla uyumlu bir faktör yapısını ortaya çıkarmıştır. Bu yapının teorik TPACK modelini desteklediği doğrulanmıştır. Faktör Analizi (DFA) ile teyit edilmiştir. DFA sonuçları, modelin gözlenen veriye yüksek düzeyde uyum sağladığını ve ölçeğin TPACK yapısını başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Öz-Değerlendirme Ölçeği)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal kaynakta belirtilmemekle birlikte, öz-değerlendirme ölçeklerinde yaygın kullanılan format).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğretmen adayları (Hizmet öncesi öğretmenler).

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 18-25 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Eğitim Fakültelerinin farklı anabilim dallarında öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle uygulanan anket formatında psikometrik ölçme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

TPACK, Geçerlik, Güvenirlik, Öğretmen Yeterlilikleri, Faktör Analizi, Eğitim Teknolojileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: tkartal@ahievran.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim)

Yazın Adresi: Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir, Türkiye (Sorumlu Yazar Tezcan Kartal'ın kurumsal adresi).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin geliştirme çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle sorumlu yazar Tezcan Kartal ile e-posta yoluyla (tkartal@ahievran.edu.tr) iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için izin ve ücret koşulları, yazar tarafından belirlenecektir.

Kaynaklar

Kartal, T., Kartal, B. ve Uluay, G. (2016). Öğretmen adayları için Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği: Geliştirilmesi, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 1-36.

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: ijoess.com.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi burada mevcuttur: teknolojik-pedagogik-alan-bilgisi-oz-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik giriş için kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına, Kartal, Kartal ve Uluay (2016) tarafından yayımlanan orijinal makaleden ulaşılabilir.